

INLEIDING TOT HET BELGISCHE STRAFRECHT
EN STRAFPROCESRECHT

Inleiding tot het Belgische strafrecht en strafprocesrecht

Raf VERSTRAETEN
Frank VERBRUGGEN

 INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

Inleiding tot het Belgische strafrecht en strafprocesrecht
Raf Verstraeten en Frank Verbruggen

© 2023 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1606-4
D/2023/7849/34
NUR 824
Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV
Lay-out: Crius Group, Hulshout
Omslagontwerp: Danny Juchtmans / www.dsigngraphics.be

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.stradalex.com en www.jurisquare.be.

VOORWOORD

Met de vaststelling dat strafrecht en strafprocesrecht in België een bijzonder hoge graad van complexiteit hebben bereikt, trappen we een open deur in. Dat heeft veel te maken met het vertrekpunt van zowel het algemeen strafrecht – een *Code pénal* uit 1867 – als het strafprocesrecht – een *Code d’instruction criminelle* uit 1810 – en de daarna volgende onophoudelijke stroom van punctuele en minder punctuele ingrepen, zonder dat een globale herdenking of hercodificering plaatsvond van die wetboeken, laat staan dat dit in samenhang zou gebeuren. De vorige minister van Justitie heeft wel het initiatief genomen voor een fundamentele hervorming en alvast voor het strafrecht lijkt dat op relatief korte termijn te kunnen leiden tot de parlementaire behandeling van het ontwerp voor een nieuw wetboek. Voor strafprocesrecht ligt zulk parlementair debat nog niet in het verschiet. De structurele voorstellen vinden geen consensus en onderdelen van het ontwerp van een nieuw wetboek van strafprocesrecht zullen wellicht opnieuw moeten worden ingepast in het bestaande systeem, waarvan velen zullen erkennen dat het suboptimaal functioneert.

Er is nood aan een overzichtelijke inleiding tot de materie. We zijn steeds overtuigd geweest van de innige verwevenheid van strafrecht en strafprocesrecht. Omdat de KU Leuven en de UHasselt deze materies onderwijsmatig hebben geïntegreerd, schreven we dit boek, waarin we de materies van het strafrecht, het strafprocesrecht, de straftoemeting en de strafuitvoering proberen te vervlechten tot een logisch geheel. Na een uiteenzetting van de basisbeginselen hanteren we de chronologie van een strafprocedure. Zo komt na een analyse van het misdrijfconcept, de strafbare poging en deelneming, de instelling en uitoefening van de strafvordering en de burgerlijke vordering aan de orde. Vervolgens ontrollen zich de strafrechtelijke onderzoeken die uitmonden in een behandeling voor het vonnisgerecht, met de daarbij horende waarborgen en bewijsregels. Die behandeling kan leiden tot bestraffing. We beschrijven het arsenaal aan mogelijke sancties en leggen de concrete straftoemingsmechanismen zo helder mogelijk uit. Vervolgens komt uiteraard de uitspraak op strafgebied en op burgerlijk gebied aan bod, gevolgd door de rechtsmiddelen van hoger beroep, verzet en cassatie. De basisregels inzake de uitvoering van de straf ronden het overzicht af. Bijzondere vraagstukken en regimes hebben we achteraan geplaatst, omdat ze een voorafgaande kennis van de basisregels vergen. Dat is het geval voor de toepassing van de materiële en procedurele wetten naar plaats en tijd, voor de politieke en drukpersmisdrijven en voor de gronden van schorsing, verval van de strafvordering en verval van de straffen. Dat is a fortiori zo voor de heel bijzondere regeling van de spijtoptanten.

Dit is geen klassiek handboek. Het bevat geen uitvoerige verwijzingen naar rechtspraak en rechtsleer. De relevante rechtspraak is uiteraard wel inhoudelijk verwerkt en principiele arresten van het Grondwettelijk Hof, het Hof van Cassatie of het Europees Hof voor de Rechten van de Mens worden vermeld. Detaillistische omzwervingen proberen we te ver-

mijden. Zoals de titel aangeeft, is de ambitie immers het inleiden van de lezer in het Belgische strafrecht en strafprocesrecht, met voortdurende aandacht voor de samenhang tussen beide invalshoeken. Inzichtelijkheid scheppen in een materie waarin de wetgever zich weinig om beginselvastheid heeft bekommerd en de inconsistentie en nodeloze complicatie tot een bedenkelijke kunst heeft verheven: het is een uitdaging. We moesten keuzes maken en synthese nastreven, zonder de nauwkeurigheid en leesbaarheid in het gedrang te brengen. Voor een grondigere analyse van Europees, internationaal, fiscaal, economisch en sociaal, lokaal of verkeersstrafrecht moeten we daarom de lezer naar de gespecialiseerde literatuur verwijzen. Dat geldt ook voor alles wat bijzondere opsporingsmethoden, rechtshulp of de tenuitvoerlegging van straffen betreft, ook daar schetsen we slechts de basisregels. De bedoeling is om een handig, zeer actueel en overzichtelijk werkinstrument te bezorgen. De lezer zal oordelen of het werk daarin op voldoende wijze is geslaagd.

Optimistisch als we zijn, hebben we op het einde van het boek een korte schets gevoegd van wat zou kunnen veranderen in een vernieuwde benadering van strafrecht en strafprocesrecht. Indien onderdelen daarvan werkelijkheid worden, zal er een nieuwe editie moeten komen. In het andere geval ook, want dan blijven de punctuele ingrepen en jurisprudentiële preciseringen de regel.

Frank VERBRUGGEN
Raf VERSTRAETEN

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
DEEL 1.	
ALGEMENE ORIËNTATIE	1
Hoofdstuk 1.	
Wat is strafrecht?	3
Afdeling 1. Het verschijnsel “strafrecht”	3
Afdeling 2. Het begrip “strafrecht”	4
Hoofdstuk 2.	
Codificatie	7
Afdeling 1. Het Belgisch Strafwetboek.....	7
Afdeling 2. Het Belgisch Wetboek van Strafvordering	9
Hoofdstuk 3.	
Situering van het strafrecht tussen andere rechtsdisciplines	13
Afdeling 1. Autonomie van het strafrecht	13
§ 1. De functionele autonomie van het strafrecht	13
§ 2. De conceptuele autonomie van het strafrecht.	14
§ 3. Autonomie van het strafprocesrecht ten aanzien van het gerechtelijk recht	15
Afdeling 2. Publiekrechtelijk karakter	15
Hoofdstuk 4.	
Indelingen van het strafrecht	17
Afdeling 1. Algemeen en bijzonder strafrecht.....	17
§ 1. Algemeen strafrecht	17
§ 2. Bijzonder strafrecht.....	18
§ 3. De toepasselijkheid van de beginselen van het algemeen strafrecht op het bijzonder strafrecht	19
A. Algemene regel.....	19
B. Uitzonderingen	20
Afdeling 2. Buitenlands en internationaal strafrecht.....	21
§ 1. Buitenlands strafrecht.....	21
§ 2. Internationaal strafrecht.....	22
A. Het probleem van de definitie	22

B.	Beknopte voorstelling van enkele deeldomeinen	22
1.	Materieel internationaal strafrecht	22
2.	Rechtsmachtsrecht	23
3.	Internationale rechtshulp	24
 DEEL 2.		
	DE STRAFWET	27
 Hoofdstuk 1.		
	Het legaliteitsbeginsel	29
 Hoofdstuk 2.		
	Het legaliteitsbeginsel en de bronnen van het strafrecht	31
 Afdeling 1. Formele bronnen van het strafrecht.		
§ 1.	Internationale verdragen	32
A.	Verdragen m.b.t. grondrechten	32
1.	Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden	32
2.	Internationaal verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten	34
B.	Verdragen in het kader van de Europese samenwerking en integratie.	34
C.	Andere internationale verdragen	36
§ 2.	Federale strafwetgeving	36
§ 3.	Strafwetgeving door de gemeenschappen en gewesten	37
§ 4.	Lokale strafwetgeving	38
Afdeling 2. Legaliteitscontrole door hoven en rechtbanken		
Afdeling 3. Rechtspraak is onvoldoende om aan legaliteitsbeginsel te voldoen		
 Hoofdstuk 3.		
	Het legaliteitsbeginsel en de interpretatie van de strafwet.	41
 Afdeling 1. Het probleem van de interpretatie		
Afdeling 2. Bronnen van interpretatie		
§ 1.	Wetgeving	42
§ 2.	Rechtspraak	42
§ 3.	Rechtsleer	43
Afdeling 3. Interpretatiemethoden in het strafrecht		
§ 1.	Normale interpretatiemethoden	43
§ 2.	Geen analogie in het nadeel van de verdachte	44
 Hoofdstuk 4.		
	Het misdrijf en zijn constitutieve elementen	45
 Afdeling 1. Het begrip “misdrijf” in het Belgische strafrecht.		
Afdeling 2. De constitutieve elementen van het misdrijf		
§ 1.	Terminologie	45
§ 2.	Constitutieve elementen: meer dan materieel en moreel element	46

Hoofdstuk 5.

Driedelige indeling van misdrijven	49
---	----

Hoofdstuk 6.

Delictstypiciteit	51
--------------------------------	----

Afdeling 1. Inleiding: Begrip en belang	51
---	----

§ 1. Begrip	51
-------------------	----

§ 2. Belang	51
-------------------	----

A. Materieel strafrecht	51
-------------------------------	----

B. Strafprocesrecht	52
---------------------------	----

Afdeling 2. De objectieve bestanddelen van het misdrijf	53
---	----

§ 1. Algemene omschrijving	53
----------------------------------	----

§ 2. Wettelijke omschrijvingen van objectieve bestanddelen van het misdrijf	54
---	----

A. Handelingsmisdrijven (commissiedelicten)	54
---	----

B. Verzuimsmisdrijven (omissiedelicten)	54
---	----

C. Veroorzaken van een gevolg: het causaliteitsprobleem	55
---	----

1. Situering van het causaliteitsprobleem in het strafrecht	55
---	----

2. Oplossing van het causaliteitsprobleem in het Belgische strafrecht	56
---	----

a. De positie van de Belgische rechtspraak	56
--	----

b. De equivalentieer	56
----------------------------	----

c. De adequatieer en de leer van de efficiënte oorzaak	57
--	----

D. Hoedanigheidsmisdrijven	58
----------------------------------	----

§ 3. Indeling van misdrijven volgens materiële uitvoeringswijze	58
---	----

A. Ogenblikkelijke (of aflopende) en voortdurende misdrijven	58
--	----

B. Enkelvoudige en voortgezette (of collectieve) misdrijven	60
---	----

C. Gelegenheids- en gewoontemisdrijven	61
--	----

Afdeling 3. De subjectieve delictsbestanddelen	62
--	----

§ 1. Inleiding	62
----------------------	----

§ 2. Opzet	63
------------------	----

A. Begrip	63
-----------------	----

B. Graden van opzet	64
---------------------------	----

1. Algemeen opzet	64
-------------------------	----

2. Bijzonder opzet (<i>dolus specialis</i>)	64
---	----

C. Voorbedachtheid	64
--------------------------	----

D. Modaliteiten van opzet	65
---------------------------------	----

1. Direct opzet (<i>dol direct, dolus directus</i>)	65
---	----

2. Indirect, eventueel of mogelijk opzet (<i>dol indirect ou éventuel, dolus</i>	
---	--

<i>eventualis</i>)	66
---------------------------	----

§ 3. Onachtzaamheid	66
---------------------------	----

A. Het begrip “onachtzaamheid” of “fout”	66
--	----

B. Modaliteiten van onachtzaamheid	67
--	----

C. Beoordeling van de onachtzaamheid of de fout	68
---	----

§ 4. Misdrijven met gemengde schuldvorm	68
---	----

§ 5. De problematiek van de schuldvorm bij stilzwijgen van de wetgever	69
--	----

Afdeling 4. Verzwaarde misdrijven	70
---	----

Afdeling 5. Daderschap en deelneming	71
Afdeling 6. Rechtspersonen als daders	72
§ 1. Toerekening van misdrijven	72
A. Wat?	72
B. Wie?	72
C. Waarvoor?	73
D. Hoe?	73
§ 2. Vereiste band tussen gedrag natuurlijke persoon en rechtspersoon	74
§ 3. Cumul of decumul van strafbaarheid rechtspersonen en natuurlijke personen	76
Hoofdstuk 7.	
Wederrechtelijkheid	79
Afdeling 1. Algemene omschrijving van de wederrechtelijkheid	79
Afdeling 2. Wederrechtelijkheid en rechtvaardiging	80
Afdeling 3. De rechtvaardigingsgronden	81
§ 1. Wettelijk voorschrift en overheidsbevel	81
A. Algemeen beginsel	81
B. Commentaar bij artikel 70 Sw	81
§ 2. Noodweer of wettige verdediging	83
A. Situering	83
B. Voorwaarden voor noodweer als rechtvaardigingsgrond	83
1. Voorwaarden m.b.t. de noodweersituatie	83
a. Een onrechtmatige aanranding	83
b. Van personen	84
c. Dreigende of actuele en ernstige aanranding	84
2. Voorwaarden m.b.t. de verweerhandeling	85
a. (Onmiddellijke) noodzakelijkheid om de verweerhandeling te stellen: subsidiariteitsbeginsel	85
b. Evenredigheid (proportionaliteit) tussen aanranding en verweer ...	85
C. De reikwijdte van de rechtvaardigende noodweer	86
D. Putatieve noodweer en noodweerexces	86
§ 3. Noodtoestand	87
A. Situering	87
B. Voorwaarden voor de rechtvaardigende noodtoestand	87
1. De noodtoestand: dreigend en ernstig gevaar voor een goed of een belang dat men verplicht of gerechtigd is te behartigen	87
2. Voorwaarden m.b.t. de reactie	88
a. Subsidiariteit	88
b. Evenredigheid	88
C. Putatieve noodtoestand en noodtoestandexces	89
§ 4. Wettig verzet	89
§ 5. De toestemming van de benadeelde: een rechtvaardigingsgrond?	89
§ 6. Onverantwoordelijkheid parlementairen en regeringsleden	91

Hoofdstuk 8.

Strafrechtelijke schuld	93
Afdeling 1. Het strafrechtelijk schuldbegrip	93
§ 1. Schuld als constitutief element van het misdrijf	93
§ 2. Betekenis van het begrip “schuld” in deze context	93
Afdeling 2. Schulduitsluitingsgronden	94
§ 1. Algemene begrippen	94
§ 2. Gronden van niet-toerekenbaarheid	96
A. Schulduitsluitende dwang of overmacht	96
1. Situering	96
2. Vormen van dwang of overmacht (contrainte ou force majeure)	96
3. Voorwaarden voor overmacht of dwang als schulduitsluitingsgrond	97
a. Onweersstaanbaarheid van de dwang	97
b. De dwang mag niet aan de dader te wijten zijn	97
B. Dwaling en onwetendheid	98
1. Situering	98
2. Vormen van dwaling	98
3. Criterium voor de strafuitsluitende werking van dwaling	99
4. Opzetuitsluitende feitelijke dwaling	100
C. Goede trouw	100
§ 3. Gronden van schuldonbekwaamheid	101
A. Strafrechtelijke minderjarigheid	101
B. Geestesstoornis	103
1. Artikel 71 Sw	103
2. Wet Bescherming Maatschappij en Wet betreffende de internering	103
3. Toepassing van artikel 71 Sw. na de Interneringswet	104
C. Dronkenschap en aanverwante toestanden	105
D. Rechtspersonen	106
E. Koning	106

Hoofdstuk 9.

Strafwaardigheid	107
Afdeling 1. Algemene oriëntering	107
Afdeling 2. Strafuitsluitende verschoningsgronden	107
§ 1. Begrip	107
§ 2. Kenmerken	108
§ 3. Overzicht	108
A. Aangifte aan de overheid	109
B. Onderwerping aan de overheid	110
C. Herstel van schade	110
D. Bloed- en aanverwantschapsbanden	110
1. Misdrijven tegen de eigendom van de familie	111
2. Hulp aan familieleden	112

E.	Inzetgebonden misdrijven bij bijzondere opsporingsmethoden (art. 47 <i>quinquies</i> , § 2 Sv.)	112
F.	Misdrijven gepleegd door slachtoffers mensenhandel	112
G.	Verschoningsgrond voortvloeiend uit de decumul van strafrechtelijke verantwoordelijkheid bij toepassing van artikel 5, lid 2 Sw.?	113

Hoofdstuk 10.

Strafbare poging	115
-----------------------------------	-----

Afdeling 1. Algemene oriëntering	115
Afdeling 2. Algemene voorwaarden voor de strafbare poging.	116
§ 1. Het voornemen om een misdaad of wanbedrijf te plegen.	116
§ 2. Begin van uitvoering.	117
§ 3. Het niet-voltoeien van het misdrijf, buiten de wil van de dader	118
Afdeling 3. Bijzondere gevallen van (strafbare) poging.	120
§ 1. De ondeugdelijke poging	120
§ 2. Het putatieve misdrijf	121
Afdeling 4. Bestrafing van de poging	122

Hoofdstuk 11.

Strafbare deelneming	123
---------------------------------------	-----

Afdeling 1. Algemene oriëntatie	123
Afdeling 2. Algemene voorwaarden voor de strafbare deelneming	125
§ 1. De noodzaak van een hoofdmisdrijf.	125
A. De vereiste van een door de wet als misdaad of wanbedrijf gekwalificeerd hoofdfeit.	125
B. De vereiste van de strafbaarheid <i>in concreto</i> van het hoofdfeit	127
C. Niet vereist dat de hoofddader effectief wordt gestraft	127
§ 2. De deelnemingsgedraging	128
A. Objectief element: een wettelijk bepaalde deelnemingsvorm.	128
1. <i>Daders of mededaders</i> (art. 66 Sw.)	129
a. Materiële daders	129
b. Noodzakelijke medehelpers	129
c. Zedelijke daders door individuele aanzetting of uitlokking	130
d. Zedelijke daders door openbare of collectieve uitlokking	131
2. Medeplichtigen (art. 67 Sw.)	131
a. Morele medeplichtigen.	131
b. Materiële medeplichtigen	132
c. Nuttige hulp of bijstand.	132
B. Subjectief element: het deelnemingsopzet	133
1. Wilsovereenstemming.	133
2. Inadequate wilsovereenstemming	134
a. Het misdrijf wordt gepleegd op een andere wijze dan gepland of is vergezeld van objectieve verzwarende bestanddelen.	134
b. Het vooropgestelde misdrijf en het gepleegde misdrijf verschil- len in hun constitutieve bestanddelen.	134

c. De dader van het hoofdfeit kiest bewust en uit vrije wil een ander slachtoffer	134
Afdeling 3. De bestraffing van de deelneming	135
Afdeling 4. Bijzondere gevallen	136
§ 1. Terugtrek van mededader of medeplichtige	136
§ 2. Heling van misdadigers (art. 68 Sw.)	136
 DEEL 3.	
VORDERINGEN DIE ONTSTAAN UIT EEN MISDRIJF	139
 Hoofdstuk 1.	
Instelling en uitoefening van de strafvordering	141
Afdeling 1. Initiatief en uitoefening	141
§ 1. Het O.M.	141
A. Inrichting	141
B. Taak	145
1. De uitoefening van de strafvordering: algemene beginselen	145
2. De uitoefening van de strafvordering door het federaal parket	146
3. Uitoefening van de strafvordering door het Europees Openbaar Ministerie	148
4. De beslissing inzake de vervolging	148
a. Vrijheid van vervolging	149
b. Verplichting tot vervolging	151
c. Afhankelijkheid van de vervolging	151
5. De uitwerking van het strafrechtelijk beleid en de coördinatie van de strafvervolging	153
C. Kenmerken	154
1. Hiërarchische opbouw	154
2. Eenheid en ondeelbaarheid	156
3. Onafhankelijkheid	156
§ 2. Ambtenaren en organen die niet behoren tot het O.M.	157
§ 3. De burgerlijke partij	157
Afdeling 2. Tegen wie wordt de strafvordering uitgeoefend	158
§ 1. Verdachte, in verdenking gestelde en beklaagde	158
§ 2. Positie van de civielrechtelijk aansprakelijke partij	159
Afdeling 3. Bemiddeling	160
 Hoofdstuk 2.	
De burgerlijke vordering	161
Afdeling 1. Slachtoffer en “benadeelde persoon”	162
Afdeling 2. Optierecht van de benadeelde	164
Afdeling 3. De burgerlijke vordering voor de strafrechter	165
§ 1. Instelling en voorwerp	165
A. Voorwerp	165

B.	Instelling	166
1.	De strafvordering is nog niet ingesteld	166
2.	De strafvordering is reeds ingesteld	167
§ 2.	Voorwaarden	167
A.	Algemene voorwaarden	168
1.	Hoedanigheid	168
2.	Belang	168
B.	Specifieke voorwaarden	168
1.	Ontvankelijkheid van de strafvordering	168
2.	Geen burgerlijke vordering hangende voor de burgerlijke rechter?	169
3.	Beweren benadeeld te zijn	170
§ 3.	Tegen wie wordt de burgerlijke vordering uitgeoefend	172
Afdeling 4. De burgerlijke vordering voor de burgerlijke rechter		172
§ 1.	Toepasselijke rechtsregels	172
§ 2.	Verhouding tussen strafproces en burgerlijk proces	173
A.	Uitspraak van de burgerlijke rechter vóór de inwerkingstelling van een strafvordering	173
B.	Instelling van de strafvordering vóór of tijdens de burgerlijke procedure	173
Afdeling 5. Het fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddad en aan de occasionele redders		174
§ 1.	Achtergrond en systeem	174
§ 2.	Voorwaarden	175
DEEL 4.		
DE RECHTSPLEGING IN DE ONDERZOEKSFASE		177
Hoofdstuk 1.		
Het politiewezen		179
Hoofdstuk 2.		
Types van onderzoek		181
Afdeling 1. Het opsporingsonderzoek		181
§ 1.	Definitie en draagwijdte	181
§ 2.	Verantwoordelijkheid en rol van het O.M.	182
§ 3.	Proactieve recherche	183
§ 4.	Kenmerken	184
A.	Schriftelijk	184
B.	Geheim	184
1.	Principieel geheim van het onderzoek	184
2.	Uitzonderingen	185
a.	Mededeling van kopie van het verhoor	185
b.	Persmededelingen	185
c.	Verzoek tot inzage en kopie van het dossier	185
C.	Niet-contradictoir	188
1.	Principieel niet-contradictoir karakter	188

2.	Uitzondering: het “strafrechtelijk kort geding”	189
a.	Verzoek tot opheffing	189
b.	Verzoek tot vervreemding of teruggave tegen betaling van een geldsom	191
3.	Tussenkoms van de rechter in kort geding?	191
§ 5.	De mini-instructie	191
Afdeling 2. Het gerechtelijk onderzoek		193
§ 1.	Definitie en draagwijdte	193
§ 2.	Verantwoordelijkheid en rol van de onderzoeksrechter	195
A.	Statuut	195
B.	Bevoegdheid	195
C.	Saisine	196
1.	Totstandbrenging	196
a.	Het adiëren van de onderzoeksrechter	196
b.	Geen weigering van onderzoek	197
2.	Omvang	198
a.	Saisine m.b.t. de feiten	198
b.	Saisine m.b.t. de personen	199
3.	Einde rechtsmacht	200
§ 3.	Kenmerken	200
A.	Schriftelijk	200
B.	Geheim	200
1.	Principieel geheim van het onderzoek	200
2.	Afwijkingen	202
a.	Mededeling kopie verhoor	202
b.	Wet Voorlopige Hechtenis	202
c.	Verzoek tot inzage en kopie van het dossier door rechtstreeks belanghebbenden	202
d.	Persmededelingen	204
e.	Verzoek tot inzage en/of kopie van het dossier door derden	205
C.	Niet-contradictoir	205
1.	Positie van het O.M.	205
2.	Positie van privépartijen	206
a.	Het “strafrechtelijk kort geding”	206
b.	Verzoek tot aanvullend onderzoek	208
c.	Tussenkoms van de rechter in kort geding	210

Hoofdstuk 3.

Onderzoeksdaden	213
Afdeling 1. Het begrip heterdaad	213
Afdeling 2. Lijst van onderzoeksdaden	214
§ 1. Proces-verbaal	214
§ 2. Ontvangen van klachten en aangiften	215
§ 3. Verhoor	216

A.	Algemeen	216
1.	Verplichte mededelingen	217
2.	Bijstand advocaat bij het verhoor	220
3.	Sanctionering	222
B.	Tijdens het opsporingsonderzoek	223
C.	Tijdens het gerechtelijk onderzoek	224
1.	Ondervraging van de verdachte	224
2.	Getuigenverhoor	227
D.	Bijzondere regimes	229
1.	Minderjarigen en kwetsbare meerderjarigen	229
2.	Verhoor via audiovisuele media	229
a.	Opname van het verhoor	229
b.	Verhoor op afstand	230
c.	Polygraaftest	231
3.	Bescherming van bedreigde getuigen	233
4.	Anonieme getuigen	234
§ 4.	Plaatsbezoek	236
§ 5.	Inkijkoperatie	236
§ 6.	Huiszoeking	238
A.	Beginselen	238
B.	Tijdens opsporingsonderzoek	239
1.	Zoeking in privéwoningen	239
2.	Zoeking in plaatsen, toegankelijk voor het publiek	240
3.	Heterdaad	240
C.	Tijdens gerechtelijk onderzoek	241
1.	Beginselen	241
2.	Beperkingen	241
3.	Heterdaad	242
D.	Openlijke zoekingen in een informaticasysteem	242
§ 7.	Beslag	244
A.	Algemeen	244
B.	Heterdaad tijdens opsporingsonderzoek	247
C.	Informaticagegevens	247
§ 8.	Aanstelling van een deskundige	248
A.	Algemeen	248
B.	Opsporingsonderzoek	249
C.	Gerechtelijk onderzoek	249
§ 9.	DNA-onderzoek	251
A.	Opsporingsonderzoek	251
B.	Gerechtelijk onderzoek	252
§ 10.	Fouillering	253
§ 11.	Onderzoek aan het lichaam	253
§ 12.	Maatregelen inzake private communicatie, gegevens en informaticasystemen	254
A.	Snelle bewaring van gegevens	254
B.	Identificatie van gebruikers	256

C.	Registratie of lokalisering van elektronische communicatie	257
D.	Online infiltratie	258
E.	Onderscheppen, kennismemen, doorzoeken en opnemen van private communicatie of gegevens van een informaticasysteem.	259
	1. Begrip	259
	2. Voorwaarden	260
	3. Lot van de opnames	261
§ 13.	Bijzondere opsporingsmethoden.	262
A.	Definitie en algemene voorwaarden	262
B.	De observatie	264
C.	De infiltratie	265
	1. Politie-infiltratie	265
	2. Burgerinfiltratie	266
D.	De informantenwerking	269
§ 14.	Onderscheppen en openen van post	270
§ 15.	Inwinnen van bankgegevens	270
§ 16.	Inwinnen van administratieve inlichtingen	271
§ 17.	Beknopt voorlichtingsrapport en maatschappelijke enquête	271
	Afdeling 3. Europees onderzoeksbevel.	272
	Afdeling 4. Voorlopige maatregelen t.a.v. rechtspersonen.	273

Hoofdstuk 4.

	Vrijheidsberoving en voorlopige hechtenis	275
	Afdeling 1. Voorlopige hechtenis	275
§ 1.	Vrijheidsberoving vóór voorlopige hechtenis	276
A.	Aanhouding of arrestatie	276
	1. Betrapping op heterdaad (art. 1 WVH)	277
	a. Afbakening van bevoegdheden	277
	b. Duur van de arrestatie	277
	c. Controle	278
	2. Afwezigheid van heterdaad (art. 2 WVH)	278
	a. Afbakening van de bevoegdheden	278
	b. Duur van de arrestatie	279
	c. Controle	279
B.	Bevel tot medebrenging (art. 3-15 WVH)	279
	1. Voorwaarden	279
	2. Duur van de vrijheidsberoving	280
§ 2.	Eigenlijke voorlopige hechtenis	281
A.	Het bevel tot aanhouding	281
	1. Voorwaarden	281
	a. Materiële voorwaarden	281
	b. Vormvoorwaarden	282
	2. Verbod van vrij verkeer	285
	a. Drie dagen na het eerste verhoor	285

b.	Uiterlijk tot de beschikking tot mededeling	285
3.	Opheffing van het bevel tot aanhouding of wijziging van de uitvoeringsmodaliteit	286
4.	Europees aanhoudingsbevel	287
B.	Toezicht over voorlopige hechtenis	288
1.	Toezicht door de raadkamer	288
a.	Eerste verschijning	288
b.	Latere verschijning(en)	291
2.	Hoger beroep bij de K.I.	293
a.	Termijn, vorm en gevolgen	293
b.	Rechtspleging	293
c.	Uitspraak en gevolgen	293
3.	Voorziening in cassatie	294
a.	Termijn, vorm en gevolgen	294
b.	Uitspraak en gevolgen	295
c.	Schadevergoeding uit hoofde van voorlopige hechtenis	295
1.	Onwettige voorlopige hechtenis	296
2.	Onwerkdadige voorlopige hechtenis	296
a.	Voorwaarden	296
b.	Rechtspleging	297
§ 3.	Borgsom en vrijheid onder voorwaarden	298
A.	Vrijheid onder voorwaarden	298
1.	Bevoegdheid	298
2.	Vereisten	299
3.	Open categorie van voorwaarden	299
B.	Borgsom	300
Hoofdstuk 5.		
Toezicht op en afsluiting van het onderzoek		
303		
Afdeling 1. Afsluiting van het opsporingsonderzoek		
303		
Afdeling 2. Toezicht op en afsluiting van het gerechtelijk onderzoek		
303		
§ 1. Tussenkoms van de raadkamer		
303		
A. De raadkamer als onderzoeksgerecht		
303		
1. Taak, bevoegdheid en rechtspleging		
304		
a. Inrichting en bevoegdheid		
304		
b. Rechtspleging		
304		
c. Taak		
307		
2. Beslissingen en gevolgen		
310		
a. Weigering om de procedure te regelen		
310		
b. Buitenvervolginstelling		
311		
c. Ontslag van onderzoek		
313		
d. Overmaking van de stukken aan de procureur-generaal		
314		
e. Verwijzing naar het vonnisgerecht		
314		
f. Lot van de voorlopige hechtenis		
317		

3.	Rechtsmiddelen inzake regeling van de rechtspleging.....	318
a.	Partijen en beslissingen	318
b.	Termijn	322
B.	De raadkamer als vonnisgerecht	322
1.	Internering	322
2.	Opschorting	323
C.	Tussenkomst van de raadkamer bij een spijtoptantenregeling.....	323
§ 2.	Tussenkomst van de K.I.....	324
A.	De K.I. als onderzoeksgerecht	324
1.	Bevoegdheid en rechtspleging	324
a.	Inrichting en bevoegdheid.....	324
b.	Rechtspleging.....	324
2.	Taak	325
a.	Toezicht op het gerechtelijk onderzoek.....	325
i.	Bevoegdheden	325
ii.	Uitoefening van deze bevoegdheden.....	326
iii.	Zuivering van nietigheden	329
b.	Appelrechter	331
i.	T.a.v. de raadkamer	331
ii.	T.a.v. de onderzoeksrechter.....	332
c.	Verwijzing naar het hof van assisen.....	332
B.	De K.I. als vonnisgerecht	332
1.	Internering	332
2.	Opschorting	332

DEEL 5.

DE RECHTSPLEGING IN DE FASE VAN HET VONNISGERECHT	333
---	-----

Hoofdstuk 1.

Het vonnisgerecht	335
--------------------------------	------------

Afdeling 1. Bevoegdheidsregeling	335
--	-----

§ 1. Gewone bevoegdheidsregels.....	335
-------------------------------------	-----

A. Gerechtelijke organisatie	335
------------------------------------	-----

1. Politierechtbank	335
---------------------------	-----

2. Correctionele rechtbank	335
----------------------------------	-----

3. Hof van beroep	336
-------------------------	-----

B. Bevoegdheid	336
----------------------	-----

1. Beginselen	336
---------------------	-----

2. Regeling	336
-------------------	-----

a. <i>Ratione materiae</i>	336
----------------------------------	-----

b. <i>Ratione loci</i>	337
------------------------------	-----

§ 2. Samenhang en onsplitsbaarheid	337
--	-----

A. Samenhang	337
--------------------	-----

1. Begrip	337
-----------------	-----

2. Voorwaarden.....	338
---------------------	-----

3.	Bevoegdheidsuitbreiding	340
a.	<i>Ratione materiae</i>	340
b.	<i>Ratione personae</i>	340
c.	<i>Ratione loci</i>	340
B.	Onsplitsbaarheid	340
1.	Begrip	340
2.	Gevolg	341
§ 3.	Controle van de bevoegdheid	341
A.	Na dagvaarding	341
1.	Drempelcontrole	341
2.	Kwalificatiecontrole	342
a.	Herkwalificatie	342
b.	Bevoegdheidsregeling	342
B.	Na verwijzing door het onderzoeksgerecht	343
1.	Verhouding onderzoeksgerecht – vonnisgerecht	343
2.	Bevoegdheidscontrole	343
a.	Drempelcontrole	344
b.	Kwalificatiecontrole	345
	Afdeling 2. Aanhangigmaking	346
§ 1.	Rechtstreekse dagvaarding	346
A.	Beginselen	346
B.	Dagvaardingsexploit	347
1.	Vorm en inhoud	347
2.	Betekening	348
a.	Wijze van betekenen	348
b.	Dagvaardingstermijn	348
3.	Onregelmatigheid	349
§ 2.	Verwijzing door het onderzoeksgerecht	349
§ 3.	Andere vormen van aanhangigmaking	350
A.	Vrijwillige verschijning	350
B.	Oproeping bij proces-verbaal	350
	Afdeling 3. Samenstelling van de zetel	351
§ 1.	Samenstelling	351
§ 2.	Continuïteit in de samenstelling	351
 Hoofdstuk 2.		
	Voortduren van bewarende maatregelen	353
	 Afdeling 1. Voorlopige hechtenis	353
§ 1.	Beginsel	353
§ 2.	Verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling	353
A.	Beginselen	353
B.	Rechtspleging	354
§ 3.	Omzetting van de uitvoeringsmodaliteit	355
	Afdeling 2. Het “strafrechtelijk kort geding”	355

Hoofdstuk 3.

Fundamentele waarborgen	357
Afdeling 1. Recht op een eerlijk proces.	357
§ 1. Toepassingsgebied van artikel 6 EVRM.	357
§ 2. Beginselen.	358
§ 3. Deelaspecten van het recht op een eerlijk proces.	358
§ 4. Bijzondere waarborgen	360
A. Artikel 6.3.a EVRM.	360
B. Artikel 6.3.b EVRM.	360
C. Artikel 6.3.c EVRM.	360
D. Artikel 6.3.d EVRM.	361
E. Artikel 6.3.e EVRM.	362
Afdeling 2. Onafhankelijke en onpartijdige rechter.	363
§ 1. Onafhankelijkheid.	363
§ 2. Onpartijdigheid	363
A. Subjectieve onpartijdigheid van de rechter	364
B. Objectieve onpartijdigheid van de rechter.	364
Afdeling 3. Openbaarheid van de terechtzitting.	365
§ 1. Behandeling van de zaak	365
A. Openbare behandeling	365
B. Sluiting van de deuren.	365
C. Behandeling in raadkamer.	366
§ 2. Uitspraak.	366
Afdeling 4. Mondelinge karakter van de rechtspleging.	367
Afdeling 5. Tegenspraak	368
§ 1. Algemeen.	368
§ 2. Kennisgeving	369
A. Plaats en tijdstip van behandeling.	369
B. Tenlastelegging.	369
C. Wijziging van kwalificatie	370
§ 3. Kennisname van het dossier	371
A. Strafdossier	371
1. Inzagerecht	371
a. Draagwijdte	371
b. Weren van stukken.	372
B. Voeging van stukken.	372
§ 4. Terechtzitting	373
§ 5. Persoonlijke kennis van de rechter	373
Afdeling 6. Redelijke termijn	374
§ 1. Grondslag en doelstelling.	374
§ 2. Beoordeling.	375
A. Begin en einde	375
B. Criteria.	375
C. Bevoegde rechtsmachten.	377
§ 3. Rechtsgevolgen bij overschrijding.	378

Hoofdstuk 4.

Terechtzitting..... 381

Afdeling 1. Proces-verbaal van de terechtzitting 381

Afdeling 2. Verschijning van partijen..... 381

§ 1. Regeling..... 381

§ 2. Verstek..... 382

 A. Begrip..... 382

 B. Voorwaarden 384

 C. Gevolgen 384

Afdeling 3. Verloop van de rechtspleging 384

§ 1. Correctionele en politiezaken 384

 A. Voorlezing van processen-verbaal 385

 B. Onderzoeksverrichtingen..... 385

 1. Ondervraging van de beklaagde 385

 2. Getuigenverhoor..... 385

 a. Oproeping en verschijning 385

 b. Horen 386

 c. Eedaflegging 386

 d. Gebruik van audiovisuele middelen 387

 e. Anonieme getuige..... 387

 3. Deskundigen..... 388

 4. Maatschappelijke enquête..... 390

 5. Plaatsbezoek 390

 C. Debatten 390

 D. De procedure van voorafgaande erkenning van schuld 393

 1. Toepassingsgebied 393

 2. Verloop..... 394

 3. Modaliteiten 395

 4. Gevolgen 395

§ 2. Hof van assisen..... 396

 A. Organisatie, samenstelling en bevoegdheid 397

 B. Rechtspleging vóór de terechtzitting 398

 C. Preliminaire zitting 399

 D. Rechtspleging ter terechtzitting..... 400

 1. Beginselen 400

 2. Verloop..... 401

Hoofdstuk 5.

Bewijsregeling..... 407

Afdeling 1. Bewijslast 407

§ 1. Beginselen 407

 A. Vermoeden van onschuld..... 407

 B. Toepassingsgebied 408

§ 2. Draagwijdte..... 408

A.	Drager van de bewijslast	408
1.	In de regel: de vervolgende partij	408
2.	Nuancering voor strafuitsluitingsgronden	409
3.	Het buitenbeentje: de verruimde verbeurdverklaring van vermoedensvoordelen	409
B.	Omvang van de bewijslast	409
1.	Bestaan en sanctionering van het misdrijf	409
2.	Vermoedens	410
Afdeling 2.	Bewijsvoering	410
§ 1.	Vrijheid van bewijs	411
A.	Beginsel	411
B.	Bewijsmiddelen	411
1.	Beschikbare bewijsmiddelen	411
2.	Initiatiefrecht van de strafrechter	411
§ 2.	Beperking van het bewijs	412
A.	Onrechtmatig bewijs	412
1.	Gronden	412
a.	Plegen van een misdrijf	414
b.	Miskenning van een regel van strafprocesrecht	414
c.	Schending van het recht op privacy	414
d.	Miskenning van het recht van verdediging	414
e.	Miskenning van het recht op menselijke waardigheid	415
2.	Sanctie	415
a.	Situatie vóór het cassatiearrest van 14 oktober 2003	415
b.	Invloed van de cassatierechtspraak sinds 14 oktober 2003 en artikel 32 V.T.Sv.	416
B.	Niet-toelaatbaar bewijs	418
Afdeling 3.	Bewijswaardering	419
§ 1.	Begrippen	419
A.	Bewijswaarde	419
B.	Bewijskracht	419
§ 2.	Beoordeling van de bewijswaarde	419
A.	Vrije beoordeling	419
B.	Beperking van de vrije beoordeling	421
1.	Vragen van extrapenale aard	421
2.	Steunbewijs	421
3.	Proces-verbaal met bijzondere bewijswaarde	421
C.	Slotsom: innerlijke overtuiging	422
DEEL 6.		
DE STRAFRECHTELIJKE SANCTIES		423
Hoofdstuk 1.		
Inleiding		425

Hoofdstuk 2.

De straffen	427
Afdeling 1. Begrip en kenmerken	427
§ 1. Het begrip “straf”	427
§ 2. Kenmerken	429
Afdeling 2. Indeling van de straffen	430
Afdeling 3. Straffen toepasselijk op natuurlijke personen	433
§ 1. De hoofdstraffen	433
A. Vrijheidsstraffen	433
1. Criminele straffen	433
2. Correctionele straffen en politiestraffen	434
3. Vrijheidsstraf en voorlopige hechtenis	437
B. De werkstraf	437
1. Algemene begrippen	437
2. Toepassingsgebied	437
3. Toepassingsvoorwaarden	438
4. Duur	439
5. Bijkomende straffen en modaliteiten van veroordeling tot de werkstraf ...	439
6. Verplichtingen van de vonnisrechter	439
7. Voorlichting van de rechter	440
C. Straf onder Elektronisch toezicht (ET)	441
D. Autonome probatiestraf	442
E. De geldboete	442
1. Algemene begrippen	442
2. Verhoging met opdecimen	444
3. Geldboete-vervangende gevangenisstraf	444
§ 2. Bijkomende straffen	445
A. De terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank	445
B. De geldboete	447
C. De bijzondere verbeurdverklaring	448
1. Algemene begrippen	448
2. Verbeurdverklaring als (bijkomende) straf	448
a. De traditionele verbeurdverklaring (art. 42, 1° en 2° Sw.)	449
b. Verbeurdverklaring van vermogensvoordelen (art. 42, 3° en 43bis, lid 2 Sw.)	452
3. Kaalpluk via verruimde verbeurdverklaring van vermogensvoorde- len (art. 43 ^{quater} Sw.)	455
4. Verbeurdverklaring in België van zaken buiten Belgisch grondgebied. .	458
5. Verbeurdverklaring als beveiligingsmaatregel	459
6. Bestemming van verbeurdverklaarde zaken	459
7. Taak COIV	460
D. De bekendmaking van vonnissen en arresten	460
E. De afzetting	461

F.	De ontzetting van de uitoefening van bepaalde burgerlijke en politieke rechten	462
G.	Andere bijkomende straffen	464
Afdeling 4.	Straffen toepasselijk op rechtspersonen	466
§ 1.	De hoofdstraf	466
A.	Geldboete als hoofdstraf	466
B.	Het omzettingssysteem	467
C.	Schematische voorstelling artikel 41 <i>bis</i> , § 1 Sw.	468
D.	Vervangende gevangenisstraf, eurowetgeving en opdecienen	469
E.	Het omzettingssysteem en de straftoemeting	469
§ 2.	De bijkomende straffen	470
A.	De bijzondere verbeurdverklaring	470
B.	De ontbinding	471
C.	Tijdelijk of definitief verbod om een bepaalde werkzaamheid te verrichten	471
D.	Sluiting van één of meer bedrijven	471
E.	Bekendmaking of verspreiding van de beslissing	472
F.	Beroepsverbod	472
§ 3.	Eenvoudige schuldigverklaring	472
 Hoofdstuk 3.		
	Strafrechtelijke beveiligings- of beschermingsmaatregelen.	473
 Afdeling 1. Algemeen		
Afdeling 2. Sancties bij minderjarigen		
Afdeling 3. Internering		
 DEEL 7.		
	DE STRAFTOEMETING	479
 Hoofdstuk 1.		
	Situering	481
 Hoofdstuk 2.		
	Straftoemeting bij natuurlijke personen	483
 Afdeling 1. Regels die (kunnen) leiden tot strafverzwaring		
§ 1.	Verzwarende omstandigheden	483
§ 2.	De wettelijke herhaling	485
A.	Begrip	485
B.	Algemene voorwaarden voor de wettelijke herhaling	486
C.	Gevallen van wettelijke herhaling	487
1.	Gemeenrechtelijk stelsel uit Boek I van het Strafwetboek	487
2.	Herhaling met specialiteitsvereiste (herhaling van hetzelfde of ‘verwant’ misdrijf)	489
3.	Een heel bijzonder regime bij de TBS	490
D.	Weerslag op de straftoemetingsproblematiek	490

Afdeling 2. Regels die (kunnen) leiden tot strafvermindering.....	491
§ 1. Strafverminderende verschoningsgronden.....	491
A. Begrip en kenmerken	491
B. Voorbeelden	492
1. Minderjarigheid	492
2. Uitlokking of provocatie	492
3. Aangifte van drugsmisdrijven	494
C. Weerslag op de straftoemingsproblematiek.....	494
§ 2. Verzachtende omstandigheden	494
A. Begrip en kenmerken	494
B. De toelaatbaarheid van verzachtende omstandigheden	496
C. Weerslag op de straftoemingsproblematiek.....	496
1. Verzachtende omstandigheden bij misdaden	496
2. Verzachtende omstandigheden bij wanbedrijven	498
3. Verzachtende omstandigheden bij overtredingen	498
4. De combinatie met andere straftoemingsregels.....	499
§ 3. Samenloop van misdrijven.....	499
A. Eendaadse samenloop.....	499
B. Voortgezet of collectief misdrijf	504
C. Meerdaadse samenloop.....	504
 Hoofdstuk 3.	
Straftoemeting bij rechtspersonen.....	507
 Hoofdstuk 4.	
Bijzondere modaliteiten van straftoemeting: opschorting – uitstel – probatie	509
Afdeling 1. De Probatielwet van 29 juni 1964	509
Afdeling 2. De opschorting van de uitspraak van de veroordeling.....	510
Afdeling 3. Het uitstel van de tenuitvoerlegging van de straffen.....	513
Afdeling 4. Probatioopschorting en probatie-uitstel	515
Afdeling 5. Rechtspersoon en Probatielwet	518
 Hoofdstuk 5.	
De beveiligingsperiode.....	521
 Hoofdstuk 6.	
Straftoemeting bij overschrijding van redelijke termijn.....	523
 Hoofdstuk 7.	
De onderlinge combinatie van de wettelijke regels inzake straftoemeting: een poging tot synthese.....	525

DEEL 8.	
DE UITSPRAAK.....	527
Hoofdstuk 1.	
Algemene beginselen	529
Afdeling 1. Totstandkoming	529
§ 1. Soorten en vormvereisten.....	529
§ 2. Uitspraak over de strafvordering	530
A. Besluitvorming.....	530
B. Eenheid van de uitspraak	530
C. Beslissing.....	531
D. Bijzonder onderzoek naar vermogensvoordelen.....	531
§ 3. Uitspraak over de burgerlijke vordering	533
Afdeling 2. Voorlopige hechtenis	534
§ 1. Lot van de voorlopige hechtenis	534
§ 2. Onmiddellijke aanhouding	535
A. Voorwaarden	535
B. Rechtspleging.....	536
C. Invrijheidstelling	536
Afdeling 3. Motivering	537
§ 1. Aard en grondslag	537
§ 2. Algemene motiveringsplicht	538
A. Uitspraak over de grond.....	538
B. Uitspraak over de straftoemeting	539
§ 3. Bijzondere motiveringsplicht.....	541
Hoofdstuk 2.	
Uitvoering.....	543
Hoofdstuk 3.	
Gezag van gewijsde.....	545
Afdeling 1. T.a.v. de strafrechter	545
§ 1. T.a.v. de veroordeelde	545
§ 2. T.a.v. andere personen.....	545
Afdeling 2. T.a.v. de burgerlijke rechter	546
§ 1. Draagwijdte.....	546
§ 2. Toepassing.....	546
§ 3. Invloed van het EVRM.....	547
Hoofdstuk 4.	
Burgerlijke aspecten.....	549

DEEL 9.	
DE RECHTSMIDDELEN	555
Hoofdstuk 1.	
Hoger beroep	557
Afdeling 1. Voorwaarden	557
§ 1. Beslissingen en partijen	557
A. Beslissingen.....	557
B. Partijen	558
§ 2. Vorm	558
A. Principaal hoger beroep	558
B. Incidenteel beroep	560
§ 3. Termijn	560
A. Beklaagde en civielrechtelijk aansprakelijke partij.....	560
B. Openbaar ministerie	562
C. Burgerlijke partij	563
Afdeling 2. Gevolgen	563
§ 1. Schorsende werking.....	563
§ 2. Devolutieve werking	564
A. Beginselen	564
B. Toepassing.....	565
1. Beklaagde.....	565
2. Openbaar ministerie	566
3. Burgerlijke partij.....	566
4. Civielrechtelijk aansprakelijke of tussenkomende partij.....	567
§ 3. Evocatie	567
Afdeling 3. Rechtspleging en uitspraak	569
§ 1. Rechtspleging.....	569
§ 2. Uitspraak.....	569
A. Ontvankelijkheid.....	570
B. Gegrondheid.....	570
1. Bevestiging vonnis in eerste aanleg.....	570
2. Vernietiging of hervorming vonnis in eerste aanleg	570
Hoofdstuk 2.	
Verzet.....	573
Afdeling 1. Voorwaarden	573
§ 1. Beslissingen en partijen	573
§ 2. Vorm	574
§ 3. Termijn	575
A. Gewone termijn	575
B. Buitengewone termijn.....	576
Afdeling 2. Gevolgen	577
§ 1. Schorsende werking.....	577

§ 2. Devolutieve werking	578
Afdeling 3. Rechtspleging en uitspraak	579
§ 1. Rechtspleging	579
§ 2. Uitspraak	579
A. Afstand	579
B. Ontvankelijkheid	580
C. Ongedaanverklaring	580
D. Gegrondheid	581

Hoofdstuk 3.

Cassatieberoep	583
----------------------	-----

Afdeling 1. Voorwaarden en gevolgen	583
---	-----

§ 1. Voorwaarden	583
A. Beslissingen en partijen	583
B. Vorm	584
C. Termijn	584
1. Eindbeslissing	584
2. Geen eindbeslissing	585

§ 2. Gevolgen	586
---------------------	-----

Afdeling 2. Rechtspleging	586
---------------------------------	-----

§ 1. Voorstellen van cassatiemiddelen	586
A. Memorie	587
B. Ambtshalve middelen	587

§ 2. Verloop van de rechtspleging	587
---	-----

Afdeling 3. Beslissingen	588
--------------------------------	-----

§ 1. Afstand	588
--------------------	-----

§ 2. Niet-toelaatbaarheid kennelijk onontvankelijk cassatieberoep	588
---	-----

§ 3. Verwerping	589
-----------------------	-----

§ 4. Verbreking	589
-----------------------	-----

A. Met verwijzing	589
-------------------------	-----

B. Zonder verwijzing	590
----------------------------	-----

DEEL 10.

DE TENUITVOERLEGGING VAN STRAFRECHTELIJKE SANCTIES	591
--	-----

Hoofdstuk 1.

Basisbeginselen	593
-----------------------	-----

Hoofdstuk 2.

Tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf	595
---	-----

Afdeling 1. Bevoegdheid	595
-------------------------------	-----

Afdeling 2. Rechtspositie van de gedetineerde	596
---	-----

§ 1. Interne rechtspositie	596
----------------------------------	-----

§ 2. Externe rechtspositie	597
----------------------------------	-----

A. Geschiedenis.....	597
B. Huidig regime.....	598
§ 3. Internering van een veroordeelde.....	600
Afdeling 3. Opsporing van personen die zich onttrokken hebben aan de uitvoering van hoofdgevangnisstraffen, opsluitingen of interneringen.....	600
Hoofdstuk 3.	
Tenuitvoerlegging van de TBS.....	603
Hoofdstuk 4.	
Tenuitvoerlegging van de straf onder ET.....	605
Hoofdstuk 5.	
Tenuitvoerlegging van de werkstraf.....	607
Hoofdstuk 6.	
Tenuitvoerlegging van de autonome probatiestraf.....	609
Hoofdstuk 7.	
Tenuitvoerlegging van de geldboete.....	611
Afdeling 1. Invordering.....	611
Afdeling 2. Geldboetevervangende gevangenisstraf.....	612
Hoofdstuk 8.	
Het strafrechtelijk uitvoeringsonderzoek (SUO).....	613
Hoofdstuk 9.	
Tenuitvoerlegging van maatregelen.....	615
Afdeling 1. De internering.....	615
Afdeling 2. Minderjarigen.....	616
Hoofdstuk 10.	
Tenuitvoerlegging van uitstel, opschorting en (klassieke) probatie.....	617
Afdeling 1. Opschorting.....	617
Afdeling 2. Uitstel.....	617
Afdeling 3. Probatie.....	618
DEEL 11.	
TOEPASSING VAN DE STRAFWET NAAR DE PLAATS.....	621
Hoofdstuk 1.	
Inleiding.....	623

Hoofdstuk 2.	
Op Belgisch grondgebied gepleegde misdrijven	625
Hoofdstuk 3.	
Buiten Belgisch grondgebied gepleegde misdrijven	627
Hoofdstuk 4.	
Op Belgisch grondgebied gepleegd? Lokalisering van het misdrijf met het oog op de toepassing van de strafwet	631
DEEL 12.	
HET TOEPASSINGSGBIED VAN DE STRAFWET IN DE TIJD	633
Hoofdstuk 1.	
Probleemstelling	635
Hoofdstuk 2.	
De geldingsduur van strafwetten	637
Afdeling 1. De inwerkingtreding van strafwetten	637
Afdeling 2. Opheffing en vernietiging van strafwetten	637
Hoofdstuk 3.	
Conflicten van strafwetten in de tijd: strafrechtelijk overgangsrecht	639
Hoofdstuk 4.	
Herstel in eer en rechten en uitwissing van de veroordeling	645
Afdeling 1. Herstel in eer en rechten.	645
Afdeling 2. Utwissing.	647
DEEL 13.	
BELETSELEN VOOR DE NORMALE UITOEFENING VAN DE STRAFVORDERING, DE BURGERLIJKE VORDERING OF DE UITVOERING VAN DE SANCTIE	649
Hoofdstuk 1.	
Misdrijven met een bijzonder grondwettelijk statuut: politieke misdrijven en drukpersmisdrijven	651
Afdeling 1. Politieke misdrijven	651
§ 1. Situering in het Belgische strafrecht	651
§ 2. Bepaling en soorten van “politiek misdrijf”	651
A. Misdrijven waaraan de wetgever zelf een politiek karakter heeft gegeven	652
B. Zuiver politieke of objectief politieke misdrijven	652
C. Gemengde politieke misdrijven	652

§ 3. Belang van onderscheid tussen politieke misdrijven en misdrijven van gemeen recht	653
Afdeling 2. Drukpersmisdrijven	654
§ 1. Constitutieve voorwaarden	654
§ 2. Juridisch karakter van het drukpersmisdrijf	655
§ 3. Belang van onderscheid tussen drukpersmisdrijven en misdrijven van gemeen recht	656
Hoofdstuk 2.	
Amnestie (retroactieve opheffing van de strafwaardigheid)	659
Hoofdstuk 3.	
Schorsing van de strafvordering	661
Afdeling 1. Schorsing wegens bijzondere status van de verdachte	661
§ 1. Immuniteten volgens nationaal publiekrecht	661
A. Parlementaire onschendbaarheid	661
B. Regeringsleden	662
§ 2. Immuniteten volgens internationaal publiekrecht	663
Afdeling 2. Schorsing ingevolge prejudiciële vraag of prejudicieel geschil	664
§ 1. Principe: algemene bevoegdheid van de strafrechter	665
§ 2. Uitzondering: toepassing door de strafrechter van burgerlijk bewijsrecht	665
§ 3. Prejudiciële vraagstelling en prejudicieel geschil	665
A. Prejudiciële vragen	666
B. Prejudiciële geschillen	666
1. Echtheidsgeschil	666
2. Laster en lasterlijke aangifte	667
3. Oneerlijke handelspraktijken	667
Hoofdstuk 4.	
Verval van de strafvordering	669
Afdeling 1. Dood van de verdachte of beklaagde	669
Afdeling 2. Ophouden bestaan van de rechtspersoon	669
Afdeling 3. Amnestie	670
Afdeling 4. Opheffing van de strafwet	670
Afdeling 5. De minnelijke schikking	670
§ 1. Beginselen	670
§ 2. Voorwaarden	670
A. M.b.t. de strafvordering	670
B. M.b.t. de straf	671
C. M.b.t. de schade	671
§ 3. Verloop	672
§ 4. Gevolgen	673
§ 5. Bijzondere wetgeving	674
Afdeling 6. Strafbemiddeling	674

§ 1. Beginselen	674
§ 2. Voorwaarden en maatregelen	675
§ 3. Verloop	676
§ 4. Gevolgen	677
Afdeling 7. Onmiddellijke inning van een geldsom of het volgen van een opleiding. . . .	678
Afdeling 8. Administratieve geldboete.	679
Afdeling 9. Herstelvordering in sociaal strafrecht	679
Afdeling 10. Verjaring.	679
§ 1. Verjaringstermijnen en gevolgen.	679
A. Draagwijdte en gevolgen.	679
B. Termijnen	680
1. Toepasselijke termijnen.	680
2. Berekening.	682
3. Aanvang.	682
§ 2. Stuiting	683
A. Werking.	683
B. Daden van stuiting	684
1. Daden van onderzoek	684
2. Daden van vervolging	685
C. Omvang van de stuiting	685
§ 3. Schorsing	686
A. Werking.	686
B. Gronden van schorsing.	687
1. Wettelijke gronden.	687
2. Exceptie van onbevoegdheid, onontvankelijkheid of nietigheid	687
3. Verzoek of beslissing tot aanvullend onderzoek	688
4. Behandeling verzetsprocedure bij onontvankelijk of ongedaan verzet.	689
5. Minnelijke schikking en strafbemiddeling	689
6. “Corona”-schorsing	690
7. Jurisprudentiële gronden.	690
Afdeling 11. Gezag van gewijsde en <i>ne bis in idem</i> in de Europese Unie	691
§ 1. Draagwijdte.	691
§ 2. Voorwaarden	691
A. M.b.t. de vroegere beslissing	691
B. M.b.t. de (nieuwe) vervolging.	694
Hoofdstuk 5.	
Verval van de burgerlijke vordering	697
Afdeling 1. Afstand van rechtsvordering en dading	697
Afdeling 2. Gezag van gewijsde.	697
Afdeling 3. Verjaring.	698
§ 1. Regeling.	698
§ 2. Toepassingsgebied	699

Hoofdstuk 6.	
Verval van het recht tot uitvoering van de straffen	701
Afdeling 1. Dood natuurlijke persoon en vereffening rechtspersoon	701
Afdeling 2. Verjaring van de straf	701
Afdeling 3. Uitvoering in het buitenland en <i>ne bis in idem</i>	705
Hoofdstuk 7.	
De genade	707
DEEL 14.	
TOEZEGGINGEN WEGENS HET AFLEGGEN VAN EEN VERKLARING (SPIJTOPTANTENREGELING)	711
Hoofdstuk 1.	
Voorwaarden en mogelijke gunsten	713
Hoofdstuk 2.	
Procedure	717
Hoofdstuk 3.	
Herroeping van de toezegging	721
DEEL 15.	
TOEKOMSTMUZIEK: NIEUWE WETBOEKEN	723
Hoofdstuk 1.	
Wetsvoorstel houdende het Strafwetboek	725
Hoofdstuk 2.	
Wetsvoorstel houdende het wetboek van strafprocesrecht.	731